

ศุภรีละโคลง

ดอกกรัก พยัคศรี

๑ อักษรทดเลข ๕๕

จัดรูปแบบตามฉันทลักษณ์โคลงสี่สุภาพ

๑ คิดถึงรำพึงถ้า

บวสยวัน

หลงไหลมเมอ*ฝัน

อยู่ด้วย

ในฝันวารสอัน

๓อม๘อช

เป็นนิรันดรฤๅม้วย

๓๓๓ตั้งคั้งถึง

ถอนโคลง

๑ คิดถึงรำพึงถ้า

บววยวัน

หลงไหลมเมอ*ฝัน

อยู่ด้วย

ในฝันวารสอัน

เอมโอช

เป็นนิรันดรฤๅม้วย

แต่ตั้งคั้งถึง

โคลงนี้อยู่ในสมุดจินตามณี เล่ม ๑ สันนิษฐานว่าแต่งในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แต่งโดยพระโหราธิบดี และเป็นโคลงที่อยู่ท้ายสุดของเล่ม ๑ อยู่ในหมวด “ถาชีแปลงสาร” เอกสารต้นฉบับสมุดไทยดำจินตามณี เล่ม ๑ ที่นำมาเสนอนี้เป็นของวัดท่าพูด ต.ไร่ชิ่ง อ.สามพราน จ.นครปฐม เสียหายที่อักษรค่อนข้างจะลบเลือนไปบ้าง แต่เมื่อนำไปเทียบกับหนังสือจินตามณีฉบับพิมพ์ของกรมศิลปากรจึงได้ความเพิ่มเติมจนครบ

จากการเปรียบเทียบนี้เองจึงได้สังเกตว่า มีคำที่แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย คือคำว่า “หลงไหล” ในบาทที่สอง ฉบับพิมพ์ของกรมศิลปากรมีคำว่า “หลิ่ง” มาอยู่ด้านหน้าอีกคำหนึ่ง แต่ในฉบับวัดท่าพูดไม่มี

คำว่า “อยู่ด้วย” ในบาทที่สอง ในฉบับพิมพ์ของกรมศิลปากร คำว่า “อยู่” ไม่มีสระอู แต่ของฉบับวัดท่าพูด มีรูปสระอูชัดเจน

คำว่า “ถา” ในบาทสุดท้ายฉบับพิมพ์ของกรมศิลปากรจะเป็นคำว่า “ถา” ในขณะที่ฉบับวัดท่าพูด ใช้เลข ๙ แทนสระอา ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

โคลงนี้ไม่พบชื่อกำกับไว้ ผู้เขียนจึงทำการวิสาสะตั้งชื่อโคลงเอง โดยให้ชื่อว่า “โคลงอักษรหกดเลข” ครั้งแรกที่ได้อ่านก็ยังคงงงๆ ที่เห็นตัวเลขประกับตัวอักษร เมื่อได้อ่านซ้ำทบทวนหลายๆรอบ ประกอบกับการเดาคำหรือการ “อ่านหา” จึงได้ทราบว่าตัวเลขดังกล่าวนั้น แทนรูปสระบางตัวในภาษาไทย ซึ่งสามารถถอดออกมาได้ดังนี้

- เลข ๓ แทนสระเอ
- เลข ๕ แทนไม้หันอากาศ
- เลข ๖ แทนสระโอะไม้มีวน
- เลข ๗ แทนสระอิ
- เลข ๘ แทนสระโอะ
- เลข ๙ แทนสระอา

นอกจากนี้ยังสระอิ ที่ใช้เลข ๗ ที่ใช้แทนสระอิ และรูปนิคหิต (วงกลมเล็กๆ) มาประกอบกันเป็นสระอิ เมื่อถอดตัวเลขที่ใช้แทนสระออกมาได้แล้วก็นำสระไปแทนที่ตัวเลขดังกล่าวก็จะสามารถถอดโคลงนี้ได้ไม่ยากเลย

*คำว่า “มเมอ” ในเอกสารต้นฉบับลบลื่อนไปจึงเทียบกับฉบับพิมพ์ของกรมศิลปากร สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นคำว่า “ละเมอ” มากกว่า

ภาพ : สมุดไทยคำ จินตามณี เล่ม ๑ ฉบับวัดท่าพูด รหัสเอกสาร NPT001-016

หนังสือ : กรมศิลปากร, จินตามณี, พิมพ์ครั้งที่ ๖ งานฉลอง ๒๐๐ ปี วันคล้ายวันประสูติพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท

๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ (กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด, ๒๕๕๑), ๗.